

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Vladimíry Zelenkové a soudců Mgr. Jiřího Straky a Mgr. Kamily Drábkové ve věci

nezletilé:

[redacted] narozena [redacted]
bytem [redacted]
zastoupena kolizním opatrovníkem Statutárním městem České
Budějovice, sídlem nám. Přemysla Otakara II. 1/1, 370 92 České
Budějovice

dcery rodičů:

[redacted], narozená [redacted]
trvale bytem [redacted]
zbavena rodičovské odpovědnosti
[redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]

za účasti
navrhovatelů:

[redacted] narozena [redacted],
[redacted] narozený [redacted],
oba bytem [redacted]
zastoupení advokátkou JUDr. Kateřinou Soukupovou,
se sídlem U Malše 8, 370 01 České Budějovice

za účasti:

[redacted] narozena [redacted]
bytem [redacted]
zastoupena advokátkou Mgr. Evou Vaškovou,
se sídlem Opatovická 1659/4, 110 00 Praha 1

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.

██████████, narozena ██████████
bytem ██████████
zastoupena advokátkou Mgr. Evou Vaškovou,
se sídlem Opatovická 1659/4, 110 00 Praha 1

o úpravu styku nezletilé s tetou a otcovskou babičkou, o odvolání tety a otcovské babičky proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 13.2.2024, č.j. 0 P 248/2018-631,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl takto: Teta ██████████ a otcovská babička ██████████ jsou oprávněny stýkat se s nezletilou ██████████ narozenou ██████████ jedenkrát za 14 dní v rozsahu dvou hodin, a to formou asistovaných styků zajišťovaných ICOS ██████████ (výrok I.). Pěstouni, teta a otcovská babička jsou povinni při realizaci asistovaného styku s nezletilou ██████████ strpět a respektovat pokyny pracovníků ICOS ██████████. (výrok II.). Pěstouni jsou povinni nezletilou ke styku řádně připravit a umožnit tetě a otcovské babičce videohovor s nezletilou ██████████ v rozsahu 10 minut každé z nich, vždy ve středu v týdnu, kdy neproběhne asistovaný styk v ICOS ██████████ v době od 17:30 hodin a to tak, že v uvedenou dobu přijmou hovor tety z telefonního čísla ██████████ a babičky z telefonního čísla ██████████ (výrok III.). Tím se mění rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 4. 2022 č.j. 0 P 248/2018-429 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 10. 2022 č.j. 6 Co 1084/2022-471 (výrok IV.). Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.). Okresní soud rozhodoval k návrhu pěstounů o změnu úpravy styku nezletilé s její tetou ██████████ z důvodu, že ██████████ na kontakt s tetou nechce, někdy skutečně odmítne odejít, někdy se nechá přemluvit, vrací se tichá, nekomunikativní a poté je několik dní více fixována na pěstounku. V průběhu řízení podala ██████████ dne 31. 7. 2023 návrh na svěřeni nezletilé ██████████ do její péče a v průběhu řízení přistoupila také otcovská babička ██████████ do řízení jako další účastník, neboť má nezletilou ráda, projevuje o ni dlouhodobě opravdový zájem a i do budoucna se chce s ██████████ stýkat, když v minulosti se veškerého styku také účastnila. Okresní soud při svém rozhodování vyšel ze zjištění, že nezletilá ██████████ je žákyní 1.třídy základní školy, je v pěstounské péči manželů ██████████ od jednoho roku svého věku. Pěstouny považuje za své rodiče, i je tak oslovuje. Zprávami Základní školy a Mateřské školy ██████████ vzal okresní soud za prokázané, že nezletilá je velmi citlivá, úzkostná, ustrašena a nejistá a velmi silně vázána na svou matku (pěstounku). Extrémní závislost nezletilé na navrhovatelce je prokazována též zprávou z pohovoru s ní uskutečněného 24. 1. 2024, který nemohl být bez přítomnosti navrhovatelky vůbec realizován. Dle okresního soudu fixace nezletilé na osobu navrhovatelky a její potíže se separací od ní však nejsou nepřekonatelnou překážkou pro realizaci styku, neboť ze zprávy společnosti ICOS vyplývá, že po realizaci čtyř asistovaných styků dochází postupně ke zlepšování situace, u nezletilé opadá napětí, s tetou a s babičkou si přirozeně hraje a projevuje pozitivní emoce a komunikuje s nimi. Okresní soud považuje za nezbytné a v zájmu nezletilé udržovat, podporovat, rozvíjet její biologické vazby se širší rodinou, tedy jak s tetou a sestřenicí, tak s otcovskou babičkou právě prostřednictvím pravidelných kontaktů, protože biologické pouto je základem rodinných vazeb a je důležité pro budování vlastní identity nezletilé za situace, kdy její biologičtí rodiče udělením souhlasu s jejím osvojením dali jasně najevo, že nemají zájem v budoucnu převzít ██████████ do péče a udržovat s ní jakékoliv vazby. Na straně tety a otcovské babičky nebyly shledány žádné

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.

skutečnosti, které by je z kontaktu s [REDAKCE] vylučovaly. Naopak bylo zjištěno, že obě mají k nezletilé citový vztah trvalého rázu a žijí řádným životem. Okresní soud je přesvědčen, že dosavadní rozsah styku upravený předchozím rozhodnutím není v zájmu nezletilé a není pro její současné nastavení k tetě a k babičce realizovatelný. Nezletilá ho aktuálně odmítá a není ze strany pěstounů motivována takovým způsobem, aby se na styk těšila a se svými příbuznými si dobu pro ně vymezenou a bez obavy užívala. Za této situace je dle okresního soudu na místě, aby styk nezletilé s tetou a babičkou probíhal nadále asistovanou formou za pomoci odborníků a ve spolupráci s ICOS [REDAKCE]. Proto změnil rozsah styku tak, jak ve výroku uvedeno. O nákladech řízení rozhodl podle § 23 z.ř.s.

2. Proti tomuto rozsudku se teta a otcovská babička odvolaly. V odvolání namítaly, že okresní soud se nedostatečně zabýval důvody zjištěné extrémní závislosti nezletilé na pěstounce a rovněž nezkoumal důvody zhoršení reakce nezletilé na styk s tetou a babičkou. Pěstounka nepodporuje styky tety s babičkou a nese nelibě, jakmile dojde k prohloubení vzájemného vztahu nezletilé s tetou a babičkou. Teta s babičkou uvítaly možnost realizace styků s nezletilou formou asistovaných styků a rovněž spatřují v dalších setkáních posun při styku směrem k lepšímu. V daném případě není problém ve vztahu mezi nimi a nezletilou, ale ve zjištěné závislosti nezletilé na pěstounce, která opakovaně sděluje, že nechce nikam chodit bez mamky. V daném případě tedy dle názoru tety a babičky je potřeba řešit extrémní závislost nezletilé na pěstounce. Tuto závislost přitom teta s babičkou přičítají nikoliv povaze nezletilé, ale nesprávnému výchovnému vedení ze strany pěstounky, která si vědomě nezletilou připoutává k sobě, a to právě ve snaze vyloučit tetu s babičkou z kontaktů s nezletilou. Okresní soud se nevypořádal se závěrečným návrhem tety a babičky, aby styky byly nastaveny jako asistované pouze dočasně, neboť ze zprávy ICOS vyplývá, že již po čtyřech setkáních se situace zlepšila, nezletilá je s rodinou uvolněná. Není pravdou, že by nezletilá styk s tetou a babičkou odmítala, nezletilé dělá obtíž pouze separace od pěstounky. Teta a babička navrhly, aby Krajský soud v Českých Budějovicích napadený rozsudek okresního soudu změnil tak, že teta a otcovská babička jsou oprávněny stýkat se s nezletilou po dobu prvních tří měsíců od právní moci rozsudku 1x za 14 dní v rozsahu dvou hodin formou asistovaných styků zajišťovaných ICOS [REDAKCE] umožnit tetě a otcovské babičce videohovor s nezletilou [REDAKCE] v rozsahu 10 minut každé z nich vždy ve středu v týdnu, kdy neproběhne asistovaný styk a po uplynutí tří měsíců od právní moci rozsudku jsou oprávněny stýkat se s nezletilou každou první sobotu v měsíci od 14.00 do 17.00 hodin a následně každou první sobotu v měsíci od 9.00 do 18.00 hodin. Dále jsou pěstouni povinni umožnit tetě a otcovské babičce videohovor s nezletilou [REDAKCE] v rozsahu 10 minut každé z nich každou sudou středu v měsíci v době od 17.30 hodin.
3. Pěstouni a opatrovník navrhli potvrdit rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný.
4. Odvolací soud postupoval ve smyslu ust. § 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštní řízení soudních. Podle ust. § 1 odst. 1 zákona projednávají a rozhodují soudy právní věci stanovené v tomto zákoně. Podle odstavce 3 nestanoví-li tento zákon jinak, použije se občanský soudní řád. Podle odstavce 4 nevyplyvá-li z povahy jednotlivých ustanovení něco jiného, použijí se ustanovení tohoto zákona vedle občanského soudního řádu.
5. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné podle § 201 o.s.ř. v návaznosti na § 202 o.s.ř., bylo podáno osobou oprávněnou a ve stanovené lhůtě (§ 201 o.s.ř. a § 204 o.s.ř.), obsahuje náležitosti uvedené v ust. § 205 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek podle § 212a odst. 1 o.s.ř. a § 28 z.ř.s. Odvolací soud neshledal řízení vyjmenované v ust. § 212a odst. 5 o.s.ř., ke kterým přihlíží úřední povinnosti.
6. Před rozhodnutím o odvolání doplnil odvolací soud dokazování podle § 213 odst. 4 o.s.ř. zprávou klíčové pracovnice doprovázející organizace TEMPERI, o.p.s., [REDAKCE] ze které vyplývá, že aktuálně probíhají pravidelné kontakty [REDAKCE] s biologickou rodinou prostřednictvím organizace ICOS [REDAKCE]. Tento model setkávání

příspěl ke zklidnění situace, která byla pro dítě dlouhodobým zdrojem stresu. Klíčová pracovnice v rozhovorech s [REDAKCE] reflektuje toto téma, přičemž na posledním setkání 24. 9. 2024 se nezletilá vyjádřila: "Tak jak je to teď, se mi to líbí, takhle jezdit do [REDAKCE], ale kdyby to bylo jinak, třeba odjíždět jinam na dyl, fakt nechci". Z pohledu klíčové pracovnice je pozitivní, jak se změnil [REDAKCE] přístup k těmto kontaktům a domnívá se, že vzhledem k zájmu dítěte by měl být udržován v současném rozsahu.

7. Ze zprávy z odborného vyšetření Pedagogicko-psychologické poradny České Budějovice ze dne 6. 6. 2024 je zřejmé, že [REDAKCE] vyrůstá v podpůrném prostředí rodiny, která je připravena zajistit dívce individuální vzdělávání. Vzhledem ke skutečnostem z vyšetření nebyly shledány závažné důvody, které by bránily individuálnímu vzdělávání. Je tedy možné individuální vzdělávání na prvním stupni základní školy od školního roku 2024/2025 doporučit.
8. Ze zprávy [REDAKCE] asistentky pedagoga [REDAKCE] třídní učitelky, ze dne 24. 6. 2024 bylo zjištěno, že [REDAKCE] je hodné a klidné dítě, které se postupně velmi dobře adaptovalo v třídním kolektivu. Je velmi snaživá, dosáhla pokroku ve čtení i psaní a je ráda za každou pochvalu. [REDAKCE] má velmi úzký vztah se současnou matkou, která ji dovedla do stavu klidu a samostatnosti. Díky jejímu přístupu je dnes [REDAKCE] schopná vystupovat sama za sebe. Podmínkou je však těsný kontakt s matkou a důvěra k lidem v jejím okolí, na které si zvykla. Jen to jí pomáhá zvládnout chvíle bez matky. [REDAKCE] je citlivá, svou současnou rodinu evidentně velmi miluje, je na ní hrdá a životně závislá. Školní práci plní pečlivě, snaží se čím dál víc zapojovat mezi spolužáky při společném učení i během trávení volného času ve škole.
9. Ze zprávy ICOS ze dne 23. 9. 2024 bylo zjištěno, že asistované kontakty probíhají jednou za 14 dní v pondělí na jednu hodinu. Pokud se stalo, že kontakt nemohl proběhnout například z důvodu nemoci, nebyly strany schopné se dohodnout, kdy a jak bude kontakt nahrazen a zda vůbec. Z tohoto důvodu proběhla mediační schůzka, kde došlo k domluvě, že se kontakty nahrazovat budou za určitých podmínek. Paní [REDAKCE] bývá u kontaktu prvních 10 až 20 minut, poté odchází, záleží na [REDAKCE]. Stává se, že ji nechce pustit a chce, aby seděla vedle ní. Tento čas, kdy je u kontaktu přítomna paní [REDAKCE], se snaží postupně zkracovat. Kontakty probíhají v klidu, paní [REDAKCE] si s [REDAKCE] povídají, hrají, na kontakty jezdí i tetu dcera [REDAKCE], která si s [REDAKCE] dobře rozumí. Mezi paní [REDAKCE] a biologickou rodinou [REDAKCE] jsou znatelné spory, které se ale na kontaktech nijak neprojevují a jsou mírněny mediací. Asistované kontakty jsou prozatím dobrou volbou k udržení kontaktů [REDAKCE] a biologické rodiny. Bylo by přínosné, kdyby obě strany došly smíru v případě komunikace ohledně [REDAKCE]. Pro [REDAKCE] by tento posun mezi dospělými byl i dobrým příkladem pro její budoucí život.
10. Ze žádosti o individuální vzdělávání ze dne 1. 10. 2024 vyplývá, že pěstouni [REDAKCE] a [REDAKCE] podali žádost o individuální vzdělávání pro [REDAKCE].
11. I po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud v závěru, že rozsudek soudu prvního stupně je věcně správný. Okresní soud provedl rozsáhlé dokazování a věc posoudil i správně po právní stránce.
12. Podle § 927 o.z. právo stýkat se s dítětem mají osoby příbuzné s dítětem, ať blízké či vzdáleně, jakož i osoby dítěti společensky blízké, pokud k nim dítě má citový vztah, který není jen přechodný, a pokud je zřejmé, že by nedostatek styku s těmito osobami pro dítě znamenal újmu. Také dítě má právo se stýkat s těmito osobami, pokud tyto osoby se stykem souhlasí. Styk nezletilé s tetou [REDAKCE] byl naposledy upraven rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 10. 2022, č.j. 6 Co 1084/2022–471 tak, že [REDAKCE] je oprávněna stýkat se s nezletilou každou první sobotu v měsíci od 9.00 hodin do 18.00 hodin a vždy 26. 12. od 10.00 hodin do 17.00 hodin s tím, že místem převzetí a předání nezletilé ke styku je místo bydliště pěstounů. Dále byl upraven nepřímý styk, a to prostřednictvím videohovoru každou sudou středu v měsíci od 17.30 hodin po dobu 10 minut. Z obsahu spisu je zřejmé, že v současné době nastavené kontakty neprobíhaly dle výše uvedeného rozsudku, kdy

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.

nezletilá nebyla schopná samostatného kontaktu s otcovskou tetou, ale pouze za přítomnosti pěstounky. V současné době je nezletilá ██████████ žákyní 2. třídy základní školy a jak bylo zjištěno v odvolacím řízení, bylo jí povoleno individuální vzdělávání. Nezletilá je velmi vázána na pěstounku, těžko se s ní loučí a z obsahu spisu ze všech listin vyplývá extrémní závislost nezletilé na navrhovatelce. Z výpovědi navrhovatelů a stejně tak z výpovědi tety a babičky bylo zjištěno, že v posledních měsících se reakce nezletilé ██████████ na styk s příbuznými zhoršily natolik, že v některých případech nebyl vůbec realizován styk. Z tohoto důvodu začal probíhat styk asistovaný a i při tomto asistovaném styku musí být alespoň zpočátku přítomná pěstounka. Teta a otcovská babička namítají v odvolání, že okresní soud nedostatečně zkoumal důvody extrémní závislosti nezletilé na pěstounce, avšak odvolací soud má za to, že ať již byly důvody jakékoliv, faktem zůstává, že nezletilá je na pěstounku natolik fixovaná, že kontakty s tetou a s babičkou prozatím samostatně nezvládá. Jak vyplývá ze zprávy společnosti ICOS, po realizaci asistovaných styků dochází postupně ke zlepšování situace, u nezletilé opadá napětí, s tetou a s babičkou si přirozeně hraje a projevuje pozitivní emoce a komunikuje s nimi. V dané aktuální situaci je v zájmu nezletilé, aby nadále probíhaly asistované kontakty, když odvolací soud podotýká, že do budoucna je možno opětovně kontakty rozšířit, když nelze pominout tu skutečnost, že u Okresního soudu v Českých Budějovicích je podán návrh na změnu péče nezletilé do péče tety, ale i návrh na osvojení nezletilé pěstouny. Za dané situace je však třeba podporovat a rozvíjet biologické vazby nezletilé s širší rodinou, tedy jak s tetou a otcovskou babičkou, tak i se sestřenicí. Úmluva o styku s dětmi, vyhlášená pod č. 91/2005 Sb. m. s. také upravuje styk dítěte s jinými osobami než rodiči. Podmínkou je, že úprava styku je v nejlepším zájmu dítěte a stanoví se k osobě, s níž má dítě rodinná pouta, tedy úzký vztah založený na právu nebo na faktických rodinných vztazích (článek 5 EUSTykDt). V zájmu nezletilé je vytvářet ve společenství jí blízkých osob úzké vazby. Otcovská teta i otcovská babička nepochybně blízké osoby jsou, proto má nezletilá právo rodinnou vazbu s těmito osobami stykem rozvíjet. Otcovská teta i otcovská babička mohou nezletilou v jejím rozvoji příznivě ovlivňovat. Jak již odvolací soud uváděl v předchozím rozhodnutí, je na pěstounech, aby nezletilou pozitivně ke styku motivovali a jejich povinností je udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami příbuznými. V dané aktuální situaci je v zájmu nezletilé, aby styk nadále probíhal asistovanou formou za pomoci odborníků a ve spolupráci s ICOS Český Krumlov, o.p.s. a zároveň, aby probíhal i nepřímý styk prostřednictvím videohovorů, tak jak jej upravil soud prvního stupně.

13. Z výše uvedených důvodů byl rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrzen podle § 219 o.s.ř.
14. O nákladech odvolacího řízení byl rozhodnuto podle § 224 odst. 1 o.s.ř. a § 23 z.ř.s., neboť nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by přiznání náhrady nákladů řízení odůvodňovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Tento rozsudek by mohl být k návrhu soudně vykonán, pokud by nebyly včas, řádně splněny, a to k návrhu oprávněného.

České Budějovice 1. října 2024

JUDr. Vladimíra Zelenková v.r.

předsedkyně senátu

Monika Hanušová Digitálně podepsal Monika Hanušová
Datum: 2024.10.16 13:02:21 +02'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.